

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
750044

Uw kenmerk
157591.11u

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 20 april 2016
Onderwerp Uw verzoek inzake gesubsidieerde rechtsbijstand

In uw brief van 17 maart 2016 vroeg u mij om de stand van stand van zaken bij de opvolging van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer d.d. 21 mei 2014 inzake gesubsidieerde rechtsbijstand. De aanbevelingen zien op het beschikbaar stellen van open data, op het inzichtelijk maken van niet-gebruik en op een internationale vergelijking naar de uitgaven. In antwoord hierop kan ik u met volgende meedelen.

Het beschikbaar stellen van gegevens over gesubsidieerde rechtsbijstand als open data is bijna gerealiseerd. De raad voor rechtsbijstand is voornemens om in de eerste helft van 2016 live te gaan met de openbaarmaking van de eerste open data. Dit zal gebeuren via het Dataportaal van de Nederlandse overheid (data.overheid.nl) en het zal de cijfers betreffen over 2014 en 2015. De Algemene Rekenkamer had verder aangeraden om in de jaarlijkse monitor gesubsidieerde rechtsbijstand van de Raad voor Rechtsbijstand ook de aantallen gebruikers per soort toevoeging en rechtsgebied op te nemen. Dit is voor het eerst gedaan in de monitor over het jaar 2014 (figuur 5.4) en dit zal in komende jaren worden voortgezet.

Het onderzoek naar het niet-gebruik van gesubsidieerde rechtsbijstand is uitgevoerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum. De uitkomsten heb ik op 1 september 2015 gezonden aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II, vergaderjaar 2014-2015, 31753, nr. 107). Deze zijn bovendien onder de aandacht gebracht van de Commissie "Onderzoek oorzaken kostenstijgingen stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand en vernieuwing van het stelsel" (Commissie-Wolfsen) en worden betrokken bij de kabinetsreactie op het rapport van deze commissie. Ik ben voornemens om deze kabinetsreactie in juni naar uw Kamer te sturen.

Over het uitvoeren van een internationaal vergelijkend onderzoek naar de uitgaven aan gesubsidieerde rechtsbijstand is eveneens contact geweest met het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum. Ik heb echter overwogen dat het de voorkeur heeft om dit onderzoek pas te starten na mijn reactie op het rapport van de Commissie-Wolfsen. Hierdoor wordt het mogelijk om de inrichting van het onderzoek af te stemmen op de verdere uitwerking van de aanbevelingen van de Commissie-Wolfsen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
20 april 2016

Ons kenmerk
750044

De Minister van Veiligheid en Justitie,

G.A. van der Steur